

KDAJ JE POPUSTILA NAPETOST HLADNE VOJNE

KONEC HV (UČB 59)

I.VRH HLADNE VOJNE

Opiši kubansko krizo in kakšne so bile njene posledice?

II.POPUŠČANJE NAPETOSTI

Opiši čas popuščanja napetosti med ZDA in SZ v 70ih in 80ih letih. *Kako je danes s tem sporazumom?*

III.PROPAD KOMUNIZMA V SZ IN KONEC HV

Opiši **reforme** predsednika Hruščova (naslednika Stalina) v času kubanske krize.

Leta 1985 je vodstvo partije prevzel **Gorbačov**.

Navedi **njegove družbene in gospodarske reforme**.

Kakšne so bile posledice reform?

Kdaj je bilo k. HV (hladne vojne)?

1. Kubanska kriza – vrh hladne vojne

<https://www.youtube.com/watch?v=XbKCqYQn5oTc>

Karikatura iz leta 1962 prikazuje sovjetskega in ameriškega predsednika, Hruščova in Kennedyja, ki v kubanski krizi merita moči.

Ko je ameriško vojunsko letalo odkrilo baze za namestitev jedrskih raket na Kubi, je minister Robert Kennedy, brat predsednika J. F. Kennedyja, 18. oktobra 1962 obvestil javnost:

»Ocenjeno je bilo, da znaša moč jedrskega polnila v raketah polovico vse jedrske raketne moči SZ. Fotografije nakazujejo, da bodo rakete usmerjene proti ZDA. Ocenjeno je, da bi samo nekoliko minut po njihovi izstrelitvi umrlo 80 milijonov Američanov.«

**KUBANSKA
KRIZA**

**Julija 1962 je začela
Sovjetska zveza na Kubi
graditi baze za namestitev
jedrskih raket.**

**VRH HLADNE
VOJNE**

NIKITA
HRUŠČOV

KUBANSKA KRIZA JE IMELA POMEMBNE POSLEDICE:

- pripomogla je k popuščanju napetosti med ZDA in SZ ter hladne vojne,
- uvedena “vroča zveza” med predsednikoma,
- obe velesili pripravljene na pogovore o omejitvi orožja,
- na zahodu prevlada prepričanje, da uporaba jedrskega orožja proti komunizmu ni potrebna.

J. F.
KENNEDY

<http://www.jfklibrary.org/>

2. Popuščanje napetosti

Leta 1972 sta ZDA in SZ podpisali Sporazum o omejevanju in zamrznitvi jedrskih raketnih sistemov **SALT I**

Korenite **spremembe** šele z zamenjavo v vodstvu SZ.

Nestabilna 80. leta – ZDA program **VOJNA ZVEZD**

<https://www.rtvsllo.si/svet/evropa/po-zda-se-iz-pogodbe-o-omejitvi-jedrskih-raket-srednjega-dosega-umika-tudi-rusija/479019>

Program Vojne zvezd sega v 80. leta prejšnjega stoletja.

Ameriški predsednik **Ronald Reagan** je leta 1983 predstavil zamisel o vzpostavitvi protiraketnega sistema poimenovanega *Vojna zvezd*, ki naj bi ZDA nudil zaščito pred raketnim napadom s strani nekdanje Sovjetske zveze. Ponovno je vzpostavitev protiraketnega sistema sicer v precej bolj skromnem obsegu kot Reagan, decembra 2002 napovedal ameriški predsednik **George W. Bush**.

Vojna zvezd je satelitski sistem v zemeljski krožnici, s katerim bi sestreljevali sovjetske izstrelke. Reaganova pospešitev oborožitvene tekme je potem tudi prispela k propadu Sovjetske zveze, ki ni mogla dohajati Američanov.

HELSINKI 1973 – Konferenca o varnosti in sodelovanju,
1975 podpis listine o varnosti in sodelovanju.

Gorbačov in Reagan podpisala pogodbo

Pogodbo proti raketam srednjega dosega (INF) sta leta 1987 podpisala tedanji ameriški predsednik **Ronald Reagan** in zadnji voditelj Sovjetske zveze **Mihail Gorbačov** ter je bistveno prispevala h koncu hladne vojne. Sporazum INF govori o prepovedi raket kratkega in srednje dolgega dosega, torej od 500 do 5.500 kilometrov, ki se izstreljujejo z zemlje. Gre za prepoved tako jedrskih kot nejedrskih raket, ki pa ne velja za tiste, ki se izstreljujejo z morja. Do leta 1991 je bilo uničenih skoraj 2.700 raket, obe državi pa sta lahko pregledovali namestitve druge.

3. Propad komunizma v Sovjetski zvezi

NIKITA HRUŠČOV

MIHAIL GORBAČOV

Destalinizacija:

- Spremembe: reforme gospodarstva, omejene politične svoboščine, zmanjšanje nasilja nad državljani.
- SZ obdrži nadzor nad vzhodnim blokom.

Reforme, ki so SZ povrnila svobodo in demokracijo:

- **glasnost** – svoboda govora
- **perestrojka** – reforma gospodarstva,
- **demokratizacija** – svobodne volitve, večstrankarski sistem.

Spremembam so sledili **spori** med narodi, ki so zahtevali samostojnost.
Sovjetska zveza je razpadla na 15 samostojnih republik.

3. Konec hladne vojne

Decembra **1987** sta Gorbačov in Reagan **podpisala sporazum o uničenju jedrskih raket srednjega dosega.**

Volja po
razorožitvi
obeh velesil.

Politika reform
v SZ in
spremembe v
vzhodni Evropi

Novembra **1990** so članice Konference o varnosti in sodelovanju v Parizu z **Listino o novi Evropi** razglasile **konec hladne vojne.**

KUBANSKA KRIZA

Kdaj?

Kje?

Zakaj?

Razplet?

Zmagovalec?

VRH

KDAJ JE
POPUSTILA
NAPETOST
HLADNE
VOJNE?

KONEC

POPUŠČANJE

Kdaj?

SALT I

SALT II

Konferenca o varnosti
in sodelovanju

Predsednika?

